

Финансијски закон за 1932– 33 годину, 1932.

Садржај

I Раздео – Основне одредбе

II Раздео – Одредбе за поједина
Министарства

A. Министарство финансија

B. Министарство правде

B. Министарство просвете

Г. Министарство иностраних послова

Д. Министарство унутрашњих послова

Ђ. Министарство војске и морнарице

Е. Министарство грађевина

Ж. Министарство саобраћаја

З. Министарство пољопривреде

И. Министарство трговине и
индустрије

Ј. Министарство шума и рудника

К. Министарство социјалне политике
и народног здравља

Л. Министарство физичког
васпитања

III Раздео – остале одредбе

336(4741)
(054.5)

4

СРКА ЗАКОНА
начених судском и ад-
стративном праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св.
201

ФИНАНСИЈСКИ ЗАКОН

1932 - 33

201.Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА

Прогумачених судском и администра-
тивном праксом

Издаје Др. ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св.201.

Уведен у књижевни инвентар бр. 2424
1. јануара 1942 год.
Београд.

ФИНАНСИЈСКИ ЗАКОН

ЗА 1932-33 ГОДИНУ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1, КНЕЗ МИХАЙЛОВА УЛИЦА 1.
1932

С А Д Р Ж А Ј

страница

<i>I Раздео — Основне одредбе (§ 1—11)</i>	5
<i>II Раздео — Одредбе за поједина Министарства.</i>	
А. Министарство финансија.	
1. Овлашћења за Министра финансија и одредбе за рачунску службу (§ 12)	12
2. Одредбе за државне монополе (§ 13)	15
3. Одредбе о државним добрима (§ 14 и 15)	15
4. Одредбе о порезима, таксама, трошарини и царини (§ 16 и 17)	17
Б. Министарство правде (§ 18—20)	22
В. Министарство просвете (§ 21—30)	25
Г. Министарство иностраних послова (§ 31—33)	33
Д. Министарство унутрашњих послова (§ 34)	36
Б. Министарство војске и морнарице (35—38)	37
Е. Министарство грађевина (§ 39)	39
Ж. Министарство саобраћаја (§ 40)	39
З. Министарство пољопривреде (§ 41—43)	42
И. Министарство трговине и индустрије (§ 44—46)	45

*Др. бр.
38520*

	страница
J. Министарство шума и рудника (§ 47—50)	48
K. Министарство социјалне политике и народног здравља (§ 51 и 52)	52
Л. Министарство физичког васпитања народа (§ 53)	56
III Раздео — Остале одредбе (§ 54—77)	57

ФИНАНСИЈСКИ ЗАКОН

за 1932-33 годину

од 25. марта, 1932. год.

I Раздео. — Основне одредбе.

§ 1. — Државни буџет расхода и прихода за 1932/33 годину састављен је овако:

I) Буџет општих државних расхода и прихода:
Редовни и ванредни расходи укупно Динара 7.575,120.665.—

Редовни и ванредни приходи укупно Динара 7.575,120.665.—

II) Буџет расхода и прихода Државних предузећа:

Редовни и ванредни расходи укупно Динара 3.748,079.335.—

Редовни и ванредни приходи укупно Динара 4.501,034.297.—

Вишак прихода над расходима Динара 752,954.962.— који је показан у општим државним приходима под I) под Б.

§ 2. — Буџети расхода под А. и прихода под Б. са буџетима расхода и прихода државних предузећа саставни су део овога Закона.

Изузетно од чл. 47 Закона о државном рачуноводству, а због техничке немогућности, Министар финансија може објавити у „Службеним новинама”, као нарочити прилог дотичног броја, само финансијски закон и упоредни преглед државних расхода и прихода за 1932/33 годину.

§ 3. — Путем вирмана покриће се разлике у припадностима, у случају ако је од 1 јуна 1931 год. до ступања на снагу буџета било унапређења у служби и периодских повишица.

§ 4. — Удео који припада држави од добити Народне банке сходно чл. 37 Закона о Народној банци од 17 јуна 1931 год., књижиће се у смислу исте законске одредбе на смањење рачуна ранијих аванса државе код Народне банке.

§ 5. — Изузетно од чл. 22 Закона о државном рачуноводству, уноси се редовно у буџет расхода Председништва Министарског савета кредит на ванредне трошкове и поверљиве циљеве.

Од одобрене суме овог кредита има се сматрати да је 350.000.— динара у динарима, а остатак од 350.000.— у швајцарским францима.

Овај кредит, као и кредит: на издавање публикација и података у земљи и иностранству у циљу обавештавања, трошиће се по наређењима Претседника Министарског са-

вета, и наређене исплате не подлежу прегледу и одобрењу Главне контроле.

§ 6. — 1) О свима расходима из фондова или заклада по овом или другим специјалним законима, у колико они нису изложени у рачунском делу буџета, поднеће поједина надлежства која тим фондовима или закладама располажу детаљан извештај Министру финансија, који ће све те издатке одвојено показати у завршном рачуну за ову буџетску годину.

2) Сви издаци из фондова или заклада подлеже прегледу и одобрењу Главне контроле. Од овог се изузимају издаци по кредитима по чл. 22 Закона о државном рачуноводству.

3) Све државне касе и све врсте фондова чији руковоаци ма по коме основу примају и издају новац, хартије од вредности и разни материјал подлеже контроли Министра финансија.

За оне касе и фондове које су у административном погледу потчињене надзору других министара, Министар финансија ће ову контролу вршити по добијеној претходној сагласности ресорног министра.

Министар финансија ову контролу врши преко својих изасланика који ће од надлежних судова тражити обезбеђење за злоупотребе или причињене штете, које одговорни рачунопологачи одмах не надокнаде. Такве захтеве судови ће као хитне одмах узимати у поступак.

Од овог се изузимају само касе Министарства војске и морнарице, приватне задужбине и фондови који не подлежу контроли Главне контроле.

§ 7. — Материјални расходи и расходи на наднице радника државних привредних предузећа и установа, чије вршење је услов за постизавање већих прихода, могу се повећавати на рачун вишкова прихода тих установа, и то до 5% од износа кредита одобрених буџетом за те расходе одлуком ресорног Министра, до 10% по одлуци Министра финансија, а преко тога решењем Министарског савета по образложеном сагласном предлогу ресорног Министра и Министра финансија.

Министар правде може по сагласности Министра финансија вишкове чистих прихода продуктивних грана економије и индустрије у казним заводима употребити за повећање материјалних расхода тих завода. Исто тако Министар правде може по сагласности Министра финансија сретства Централног фонда за подизање казних и сличних завода употребити за издржавање казних и сличних завода у колико предвиђени буџетски кредити не би били довољни.

§ 8. — 1) Правилно и саобразно чл. 60 Закона о државном рачуноводству ангажовани издаци у току једне буџетске године, који нису могли бити извршени из ма каквих разлога у предвиђеним роковима односне рачунске године, вршиће се по одобрењу Министра финансија до краја текуће рачунске године из обртног капитала показаног у последњем завршном рачуну државних расхода и прихода, с тим да се књиже на терет „Обртног капитала Главне државне благајнице — др-

жавне обавезе из ранијих година” — и покажу у завршном рачуну за ову рачунску годину.

2) Државне обавезе из ранијих година које не испуњавају услове из предњег става, могу се исплаћивати из обртног капитала показаног у последњем завршном рачуну државних расхода и прихода. Одлуку о овим исплатама доносиће Министар финансија.

3) Исплаћене обавезе по буџетима за раније године које се нису могле ликвидирати у тим годинама показаће се у завршном рачуну за наредну годину као расход на терет обртног капитала Главне државне благајнице.

§ 9. — За стварање нових обавеза противно чл. 60 и 66 Закона о државном рачуноводству наредбодавци и рачунопологачи одговараће у смислу чл. 58 Закона о државном рачуноводству и § 23 Закона о продужењу важности одредаба досадањих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама.

§ 10. — Поштанска штедионица и њене филијале ослобођавају се плаћања камате на улоге и уплате по чековним рачунима: Главне државне благајнице, финансијских дирекција и пореских управа а ова надлештва од плаћања манипулативних и других трошкова на уплате и за извршене исплате по њиховим чековним рачунима.

§ 11. — 1) Неће се исплаћивати мутевелијски удео на непосредним пристојбама од

вакуфских некретнина на територији раније Босне и Херцеговине, пошто је то право чланом I. уведбене наредбе за биљеговни и пристојбени закон за Босну и Херцеговину Бр. 39148/II—1886 год. укинута.

2) Опрашта се дуг који се води по текућем рачуну Министарства исхране и обнове земље код Народне банке, за издати новац у суми од Динара 246.503.30 на име бескаматне позајмице Удруги јавних чиновника у Загребу.

3) Опраштају се позајмице са интересом које је Господарска комисија за стварну демобилизацију у Љубљани дала школским одборима, општинама, глазбеној матици, разним установама и фондовима ранијих области чија је имовина прешла под управу бановине.

Износ опроштених позајмица расходоваће се на терет прихода од плена.

Све до дана ступања на снагу овог закона наплаћене суме неће се враћати.

Остале установе, друштва и задруге, дужне су примљене позајмице од Господарске комисије вратити са интересом 4% у десет годишњих рата рачунајући од дана ступања на снагу овог закона.

Ослобођавају се плаћања вредности примљеног материјала из плена: Коло Српских сестара, ђачке трпезе, друштва и установе за помагање сиротиње и деце, занатска удружења и занатски еснафи и удружење руских избеглица као и сви земљорадници који су учествовали у ратовима за ослобођење и уједињење од 1912 године, но с тим да се наплаћене суме до дана ступања на снагу овог закона неће враћати.

Сума од три хиљаде динара предвиђена у тач. 3 § 1 закона о ликвидацији уступљеног ратног плена повећава се на 5.000.— динара, с тим, да ће се таква дуговања отписати ако се уверењем и потврдама надлежних власти утврди немогућност наплате услед немаштине.

4) Лицима, која су добила позајмицу у новцу из фонда секвестрираних имовина, ради обнове имања или радњи, отписаће се дуг од 5.000.— динара. Ово отписивање извршиће се и у случају да је по том дуговању изречена и судска пресуда.

Свима осталим дужницима оставља се рок од две године од ступања на снагу овог закона, да исплате дуг без интереса. После овога рока дуг ће платити са 4% интереса за све време од дана обавезе.

Позајмице дате у новцу удружењима за исхрану пасивних срезова у Херцеговини отписаће се.

Позајмице дате лицима, која нису могла и не могу да их плате због доказане немаштине, отписаће се. Ово ће се отписивање извршити на основу уверења или потврда надлежних власти о немаштини дотичних лица.

Сва отписивања по овом §-у, извршиће се на терет сума добијених од ликвидираних имовина и потраживања поданика непријатељских држава, које још нису предате Фонду за ратну штету.

За она лица, која су своја дуговања ликвидирала и платила, одредбе овог §-а не важе, нити се могу наплаћене суме враћати.

II Раздео — Одребе за поједина министарства

А. Министарство финансија

1. Овлашћења за Министра финансија и одредбе за рачунску службу

§ 12. — Овлашћује се Министар финансија:

1) да саобразно Закону о државном рачуноводству издаје благајничке записе на подлози буџетских прихода. Сума ових благајничких записа, издатих, на основу чл. 106 и 109 Закона о државном рачуноводству, у промету не сме бити већа од динара 500.000.000.— и са каматом која не може бити већа од 7%. У ову суму не улазе бонови, издати Народној банци Краљевине Југославије, као подлога за раније авансе држави, на основу чл. 4 ст. 1 Уговора између државе и Народне банке Краљевине Југославије озакоњеног 17 јуна 1931 год.

2) да повремено одређује вредност државним и државом гарантованим обвезницама у случајевима, када се на основу специјалних закона, уредаба или правилника ове обвезнице имају примати у јемство (кауције) по берзанском курсу.

Одређена вредност ових обвезница не може бити већа од њихове номиналне вредности, и остаје на снази за све време трајања јемства (кауције) обрачунаог по тој вредности.

3) да на терет буџетских резервних кредита и из обртног капитала Главне државне благајнице плаћа државну дотацију самоуправним телима за покриће расхода, које изазивају функције пренешене од државе на само-

управна тела, колико буду предвиђене њиховим одобреним буџетима за ову буџетску годину.

4) да из обртног капитала Главне државне благајнице може исплатити Приморској, Зетској и Врбарској бановини суме, предвиђене њиховим одобреним буџетима за 1932/33 год., као државну субвенцију за покриће вишка расхода над приходима.

5) да може све оне позајмице и државна потраживања за које Државно правобраниоштво на основу уредних законских докумената утврди немогућност наплате, расходovati на терет обртног капитала Главне државне благајнице с тим да се о њима води и даље засебна евиденција и у случају могућности наплате наплаћене суме унесу у државну касу.

6) да може на терет обртног капитала Главне државне благајнице расходovati суме које поједина Министарства и њихове установе дугују: Министарству саобраћаја на име кредитираних возарине за раније године и Министарству шума и рудника за издати угаљ из државних рудника за раније године. Поступак за ово расходовање прописале Министар финансија.

7) да може отписати на терет обртног капитала Главне државне благајнице све не замењене аустро-угарске новчанице као и све нерасходоване 20% крунске признанице које су државна својина и воде се по благајничким књигама као готовина а до сада нису расходоване.

8) да Министру грађевина стави на расположење кредит од 15.000.000.— динара за довршење зграде Народног претставништва.

9) да поред досада издатих „6% обвезница за финансијску ликвидацију оштета за беглучке земље у Босни и Херцеговини” I и II емисије у укупном номиналном износу од 350,000.000.— динара, може у циљу потпуне исплате ових оштета, издати и III емисију ових обвезница до највише номиналног износа од 150,000.000.— динара. За ове обвезнице важе у свему одредбе закона о финансијској ликвидацији оштета за беглучке земље, досуђених по закону о беглучким земљама у Босни и Херцеговини од 3 децембра 1928 год. са изменама и допунама од 9 августа и од 19 новембра 1930 године.

10) да може на предлог Министра пољопривреде исплатити Централном одбору водних задруга у Новом Саду аконтацију до суме од 9,000.000.— динара на име неизмиреног заостатка водних доприноса из године 1930 и 1931 за земље узете под удар аграрне реформе.

Уплате водоплавних доприноса по разрезу из године 1930 и 1931 примаће пореска управа као ванредан приход до подмирења аконтиране суме.

11) да у споразуму са Министром трговине и индустрије а по постигнутој сагласности са Претседником Министарског савета одлучи:

а) кад ће се Народном претставништву поднети на решавање предлог закона о општој царинској тарифи са увозним и извозним царинама, који је уведен у живот решењем Министарског савета ЦБр. 29291 од 19 јуна 1925 год., донетим на основу чл. 71 закона о буџетским дванаестинама од 31 марта 1925

год., и чија је важност продужена одредбама финансијског закона за 1929/30 (чл. 1 закона о измени чл. 76 финансијског закона за 1929/30 годину), 1930/31 (§ 55) и 1931/32 (§ 57) и

б) кад ће се Народном претставништву поднети на накнадно одобрење решења која су донета и која буду донета по овлашћењима предвиђеним у поменутом предлогу закона о општој царинској тарифи као и у његовим доцнијим изменама.

2. Одредбе за државне монополе

§ 13. — Одобрава се Самосталној управи државних монопола да може у свом завршном рачуну за ову буџетску годину показати већи расход по буџетској партији за утрошак дувана, ако кредит за расходовање утрошка дувана не буде за то довољан.

3. Одредбе о државним добрима

§ 14. — Овлашћује се Министар финансија:

1) да може изложити јавној продаји државна непокретна добра, која не доносе приход, а не могу се искористити за коју државну потребу или не доносе приход сразмеран њиховој прометној вредности; она, чије је одржавање скопчано са несразмерним трошковима према приходу и она, која се од више година беспрекидно налазе у државини других лица и бесплатно искоришћују.

За добра, чија је прометна вредност испод 100.000.— динара, коначну одлуку о продаји доноси Министар финансија, за она, чија

је вредност до 1,000.000.— динара одлуку доноси Министарски савет на предлог Министра финансија, а преко 1,000.000.— динара Министарски савет по претходној сагласности Финансијских одбора Народног претставништва.

Продаје непокретних државних добара вредности преко 100.000.— динара врше се јавном лицитацијом. Продаја добара испод те вредности може се вршити и директном погодбом (директним уговором), ако је купац самоуправно тело, хумано друштво или установа, која врши послове од јавне користи, али ако се путем директне погодбе могу постићи повољнији резултати, или ако је искључена могућност јавне продаје (случај добара, која су дуги низ година у државини других лица). У случајевима директне продаје потребна је одлука Министарског савета на предлог Министра финансија.

2) да исплату куповне цене непокретних добара означених у предњем ставу може одобрити у року најдаље до пет година, у једнаким полугодишњим ратама, с тим да ће се пренос права својине извршити после потпуне исплате. Министар финансија у споразуму са Финансијским одборима Народног претставништва прописује уредбу, којом ће бити предвиђен начин и поступак за процену оних непокретних добара, која се продају директним погодбом, као и сви други услови за отуђивање тих државних некретнина.

3) да у случају потребе да се извесно државно добро размени са којим непокретним добром исте или веће вредности, приватног власништва или кога јавног тела, — може одобравати такве размене на предлог власти, за чију се потребу размена врши.

4) да може изузетно од чл. 85 Закона о државном рачуноводству одобравати закупе мањих државних добара и то до три године, ако једногодишња закупна цена не прелази суму од 100.000.— динара.

5) да може уступити по сагласности Министарског савета поједина државна земљишта за подизање соколских домова.

§ 15. — Сва државна надлештва и установе, које имају на руковању непокретна државна добра, а нису им потребна у целини или појединим деловима, дужна су та добра или делове истих ставити на расположење Министарству финансија.

4. Одредбе о порезима, таксама, трошарина и царинама

§ 16. — 1) Котарске припомоћне закладе ослобађају се од плаћања пореза и свих осталих државних дажбина у свим својим пословима.

2) Непосредни порези разрезани на државна земљишта и зграде расходоваће се за све време до краја 1932. године.

3) Закон о ослобођењу од државних дажбина, зајмова самоуправних тела има се тако разумети, да се самоуправна тела ослобођавају плаћања пореза и такса за зајмове у земљи, које закључе путем јавног уписа, а не и оне, које закључе код појединих банака. Сви зајмови, без разлике које самоуправна тела закључе у иностранству, ослобођавају се пореза и такса.

§ 17. — 1) На основу реципроцитета изузетно од постојећих таксених прописа неће се наплаћивати преносна такса у погледу непокретних имања румунских поданика поменутих у чл. 4. Конвенције између наше Краљевине и Краљевине Румуније о режиму непокретних имања, кад се право сопствености на те некретнине преноси било на нашу државу или на поданике наше државе.

2) Изузетно од одредаба Закона о таксама на рачуне, признанице и остала документа, којима наша заступништва у иностранству правдају кредите утрошене за своје набавке и потребе, а извршене у иностранству, неће се наплаћивати никаква такса.

3) Важност Закона о привременом ослобођењу Анонимног Друштва авијатичких радионица Луј Бреге од плаћања свију такса, пореза и такса за регистровање, као и увозне царине на сировине, израђене делове и све потребе за фабрикацију аероплана, од 20. јануара 1930. године, продужује се до закључно 31. марта 1933. године.

4) Изузетно од постојећих таксених прописа неће се наплаћивати 2½% државних дажбина на име 1% пореза на пословни промет, 1% уговорне таксе и ½% признаничне таксе приликом исплате фактура за испоручене количине соли по уговору закљученом 11. новембра 1930. године између Управе државних монопола и Државног монопола соли Пољске Републике, ако и последња не наплати своје државне дажбине на примања наше Монополске управе по уговорима закљученим о купопродаји дувана у листу у истој години.

5) Предузеће Едмонд Боаје из Анжера, коме је за Владу Краљевине Југославије од Министра саобраћаја уступљена изградња пруга Бихаћ—Книн и Глоговци—Пећ, ослобађа се од плаћања државних непосредних пореза и са моуправних приреза, осим дужности обустављања службеничког пореза од својих службеника и радника, затим ослобађа се свих државних такса, подразумевајући ту и таксе за уговоре учињене са државом о овој изградњи и о пословима, који из тих уговора непосредно проистичу, као и државне, бановинске и општинске трошарине на све трошаринске предмете, које буде трошило за погон машина и справа потребних при извршењу поменуте изградње, изузев аутомобила, било да те предмете увози непосредно из иностранства, било да их набавља у земљи непосредно од произвођача.

Поменуто предузеће ослобађа се плаћања увозне царине и осталих дажбина, као споредних такса (жиговине, пословне дажбине, калдрине), које се наплаћују на царинарницама, и то за сав материјал, конструкције, металне делове, шине и т. д. за закивке, завртње, боје и остали потрошни материјал, који буде употребљавало за извршење предузетих радова. Ово ослобођење од плаћања увозних царина не односи се на материјале, машине, спреме и алат употребљив за грађење железница, а који се према списку састављеном од стране Министарства саобраћаја и саопштенем предузећу у року од месец дана од обнародовања у „Службеним новинама” овога закона израђују у земљи, а могу се набавити по паритетним ценама светског тржишта и испо-

ручити у роковима који одговарају уговореним роковима за извршење радова.

Затим се предузеће ослобађа царине, скупог пореза, као и монополске таксе и споредних такса (жиговине, калдрмине, пословне дажбине) на бензин, односно петролеум и минерално уље и нафту који служе за погон и мазање машина, а увозе се из иностранства, за грађење железнице Бихаћ—Книн и Глоговац—Пећ. Исто тако предузеће се ослобађа монополске таксе на експлозив и штапин, који се набавља у земљи, а служи за разбијање стена на грађењу поменутих пруга, као и царине и монополске таксе на експлозив, штапин и капсуле, ако се исте увозе из иностранства, а под условом напред наведеним.

Све машине, апарати, гвоздене конструкције, справе, алати и остали прибор за извршење предузетих радова, ослобађају се условно од увозне царине и осталих споредних такса, ако у року од шест месеци од дана пријема железнице и радова од стране државе буду повраћени за иностранство, или више не буду за употребу. При условном увозу ових машина, апарата, гвоздених конструкција, справа, алата и осталог прибора неће предузеће полагати никакву гаранцију, нити ће се вршити обележавање истих.

б) Европско друштво за хипотекарни и банкарски кредит из Париза, коме је за Владу Краљевине Југославије од Министра саобраћаја уступљена изградња пруге Велес—Прилеп, ослобађа се од плаћања државних непосредних пореза и самоуправних приреза осим дужности обустављања службеничког пореза од својих службеника и радника, затим ослобађа се свих

државних такса, подразумевајући ту и таксу за уговоре сачињене са државом по овој градњи и по пословима, који из тих уговора непосредно проистичу, као и државне, бановинске и општинске трошарине на све трошаринске предмете, које буде трошило за погон машина и справа потребних при извршењу поменуте изградње, изузев аутомобила, било да те предмете увози непосредно из иностранства, било да их набавља у земљи непосредно од произвођача.

Поменуто друштво ослобађа се од плаћања увозне царине и осталих дажбина као споредних такса (жиговине, пословне дажбине, калдрмине), које се наплаћују на царинарницама, и то на сав материјал, конструкције, металне делове, шине и т. д., за закивке, завртње, боје и остали потрошни материјал, који буде употребљавало за извршење предузетих радова. Ово ослобођење од плаћања увозних царина не односи се на материјале, машине, спреме и алат употребљив за грађење железница, а који се према списку састављеном од стране Министарства саобраћаја и саопштеном друштву у року од месец дана од дана обнародавања у „Службеним новинама”, овога закона израђују у земљи а могу се набавити по паритетним ценама светског тржишта и испоручити у роковима који одговарају уговореним роковима за извршење радова.

Затим се друштво ослобађа царине, скупог пореза, као и монополске таксе и споредних такса (жиговине, калдрмине, пословне дажбине), на бензин, односно петролеум и минерално уље и нафту, који служе за погон и мазање машина, а увозе се из иностранства

за грађење железнице Велес—Прилеп. Исто тако Друштво се ослобађа монополске таксе на експлозив и штапин, који се набавља у земљи, а служи за разбијање стене на грађењу поменуте пруге, као и царине и монополске таксе на експлозив, штапин и капсуле, ако се исте увозе из иностранства а под условима напред наведеним.

Све машине, апарати, гвоздене конструкције, справе, алати и остали потребан прибор, за грађење предузетих радова, ослобађају се условно од увозне царине и осталих споредних такса, ако у року од шест месеци од дана пријема железнице и радова од стране државе буду повраћени за иностранство или више не буду за употребу. При условном увозу ових машина, апарата, гвоздених конструкција, справа, алата и осталог прибора, неће Друштво полагати никакву гаранцију, нити ће се вршити обележавање истих.

7) Железнички материјал за колосеке и возила, који се набавља у Пољској, по компензационом уговору, на рачун монополске режije, ослобађа се од плаћања царине и свих царинских трошкова.

Б. Министарство правде

§ 18. — Овлашћује се Министар финансија, да по распореду Министарства правде исплаћује у месечним ратама бир православног свештенству, у колико су до сада примали, у Дринској, Зетској, Дунавској, Моравској, и Вардарској бановини и бир имамама, у колико су до сада примали и то: бир православном

свештенству у укупној суми динара 13,200.000. годишње, а бир имамама у укупној суми динара 2,100.000.— годишње. Овај бир и једнима и другима стављаће на расположење у глобалном износу а у месечним ратама Министар правде Светом Архијерејском Синоду Српске православне цркве односно Вакуфско-меарифској Дирекцији у Скопљу.

У границама ових укупних сума надлежне верске власти ће одређивати величину бира сваке парохије и цемата према задужењу пореских глава за 1931. годину. У недостатку задужења за ту годину важиће задужење за 1930. годину.

Уплаћени свештенички бир у наведеним укупним сумама за парохијско свештенство у овим бановинама по чл. 6. Закона о уређењу свештеничког стања и од муслимана иде на покриће исплата које се врше по првом ставу овога параграфа.

Досадашњи износ од 1.— дин. предвиђен чл. 6. Закона о уређењу свештеничког стања од 1882. год., повећава се на дин. 6.—.

Исто тако, по распореду Министра правде, парохијални намет и допринос српско-православно-црквених фондова у укупној суми 2,040.000.— динара годишње исплаћује се у месечним ратама на име плата православног свештенства Горњо-Карловачке Епархије. Ову суму Министар правде у глобалном износу, а у месечним ратама, стављаће на расположење Светом Архијерејском Синоду Српске православне цркве.

У границама ове укупне суме Свети Архијерејски Синод ће наређивати исплату плата тог свештенства.

Уплаћени парохијални намет 4.— дин. по ралу и допринос фондова по чл. 13. Уредбе о уређењу црквено-школских и фондационалних дела Српске Митрополије у Сремским Карловцима од 10. августа 1868. године у овој укупној суми иде на покриће исплата, које се врше по ставу петом овог §-а.

Министар правде у споразуму са Министром финансија, издаће ближа упутства о извршењу овог.

§ 19. — Стална годишња државна помоћ Српској православној цркви, одобрена у буџетима расхода Министарства правде и Министарства просвете исплаћиваће се у тременим ратама унапред Светом Архиепископском Синоду Српске православне цркве.

§ 20. — 1) Котарски суд у Осијеку доњи град укида се и престаје радити са даном 31. маја 1932. године.

Са истим даном досадање подручје Котарског суда у Осијеку доњи град потпашће под надлежност Котарског суда у Осијеку горњи град, који ће се од тога дана звати Котарски суд у Осијеку.

Овлашћује се Министар правде, да изда уредбу о начину ликвидације Котарског суда у Осијеку доњи град и о преносу послова овога Котарског суда на Котарски суд у Осијеку горњи град.

2) Надлежност Котарског суда у Лудбрегу за управне општине Копривнички Иванец и Белековац, среза копривничког престаје ва-

жити даном 31. маја, 1932. године. Од тога дана протеже се надлежност Котарског суда у Копривници и на ове општине.

Овлашћује се Министар правде да изда уредбу о преносу послова са Котарског суда у Лудбрегу на Котарски суд у Копривници у колико се ти послови односе на поменуте општине.

3) Општине Рајчичка и Осојска среза дебарског издвајају се из територијалне надлежности Првостепеног суда у Охриду, а управни срез галички издваја се из територијалне надлежности Првостепеног суда у Тетову, а издвојена подручја преносе се у територијалну надлежност Првостепеног суда у Кичеву.

Овлашћује се Министар правде да уредбом одреди дан када ће се провести овај пренос одрежности и да пропише све што је потребно за извршење тога.

В. Министарство просвете

§ 21. — Клиничке болнице, које спадају под надлежност Министра просвете, могу трошити за своје издржавање приходе од наплаћених болничких трошкова.

§ 22. — Овлашћује се Министарски савет да на предлог Министра просвете може на дан 1. јула ове године затворити изванредан број гимназија, учитељских школа, реалних гимназија и класичних одељења у реалним гимназијама, као и да може свести изванредан број средњих потпуних школа на непотпуне, а према буџетским могућностима.

2) Директори оних пуних средњих школа које би се свеле на непотпуне остају и даље на својим положајима, док се постепено не преместе за директоре потпуних средњих школа или им се даду други положаји или се пензионишу.

3) Државне зграде и остале непокретности средњих и средњих стручних школа које би се укинуле стављају се на расположење Министру просвете са целокупним својим намештајем.

4) Наставничко, техничко, административно и остало особље у средњим и средњим стручним школама, које би се укинуле може Министар просвете задржати у државној служби, пензионисати или отпустити према буџетској могућности и потребама службе.

§ 23. — Наставници, основних, грађанских, средњих и средњих стручних школа не могу се упућивати на рад изван школе, изузев у Министарство просвете, Министарство физичког васпитања народа и Банске управе. Они, који се буду затекли 30. јуна ове године изван школе за коју имају квалификације биће враћени на своје редовне дужности, изузев оних који се налазе на раду у Министарству просвете, Министарству физичког васпитања народа или код банских управа.

§ 24. — 1) У закону о средњим школама додају се и мењају ставови и то:

У § 8. последњи став укида се и замењује новим који гласи:

„Број одељења у потпуним и непотпуним гимназијама по разредима одредиће Министар просвете.”

У § 7. додаје се нов став који гласи:

„У садашњим средњим и средњим стручним школама број ученика по одељењима, најмањи и највећи, и бројни однос мушких и женских у појединим разредима мешовитих школа одредиће Министар просвете.”

§ 16. мења се и гласи:

„Директори и наставници самоуправних и признатих приватних верских средњих школа морају имати исте квалификације као директори и наставници државних средњих школа.

Самоуправне школе могу бити потпуне и непотпуне: потпуне са осам разреда и непотпуне са четири нижа разреда или са четири виша разреда. Оне морају бити потпуно одвојене у погледу наставника и администрације од државних средњих школа у истом месту.

Школски одбор или Управа самоуправних школа обраћаће се Министарству просвете да им на терет њихових буџета постави директора и потребан број наставника по струкама. Министар просвете постављаће директоре и наставнике за ове школе са платама и свима припадностима које би имали у државним школама. Ако су пензионери, неће примати пензију нити додатке, који иду уз пензију. Министар може опозвати пристанак на ранији избор у коме случају самоуправно тело је дужно одмах га уклонити од дужности.

Директорима се године службе проведене у самоуправним школама рачунају при враћању у државну службу или при пензионисању ако су раније били директори или профе-

сори државних средњих школа, као да су их провели у државним средњим школама. Време које су наставници провели у самоуправним средњим школама, ако доцније ступе или се врате у државну наставничку службу, сматраће се као проведено у државној служби. Директори и наставници у самоуправним школама напредују као и директори и наставници у државним школама.

Затечени наставници у самоуправним средњим школама разрешиће се 30. јуна 1932. године, а нова постављења за идућу школску годину извршиће се по одредбама овога Закона.

У § 17. други став, додају се речи: „Изузев интерната, у којима су смештени државни питомци”.

У § 51. додаје се нов став:

„Ученици V, VI и VII разреда могу полагати поправни испит само из једног научног предмета у прописаном времену”.

II) У закону о учитељским школама мења се: У свима члановима закона о учитељским школама речи „област” или „обласни” замењују се речима „бановина” и „бановински” а реч „тримесечје” речју „полугодиште”.

Школска година почиње 5. септембра уписом ученика, а завршава се 4. септембра наредне године закључно.

Од 24. августа до 4. септембра имају се обавити сви испити.

Предавања почињу одмах по упису, најдаље 10. септембра.

Полугодишта почињу и завршавају се у исто време као и у средњим школама.

За ученике V разреда учитељске школе у погледу свршетка предавања, рокова за полагање поправних испита и учитељског дипломског испита важе одредбе Закона о средњим школама, као за ученике VIII разреда.

Ученици свих разреда могу полагати поправни испит само из једног научног предмета, или две вештине, у противном понављају разред.

У § 33. укидају се 3. и 4. став и замењују новим који гласе:

„О броју ученика и ученица који се примају у I разред одлучује Министар просвете.

Министар просвете може допустити накнадни упис до краја септембра у II, III, IV и V разред, као и упис у I. разред оним ученицима који су се на време пријавили за пријем у учитељску школу и положили пријемни испит, али су као прекобројни одбијени”.

У § 34. укида се други став, а додаје се:

„Пријемним испитима у приватним учитељским школама присуствује изасланик Министра просвете, на трошак школе у којој се испит обавља.”

У § 52. после трећег става додаје се нов став који гласи:

„За директоре у учитељским школама могу се поставити и она лица, која испуњавају услове за директорско звање у потпуним средњим школама”.

У § 59. додаје се:

„Учитељи вежбаоница уживају сва права и припадности учитеља народних школа.”

Одредбе §§ 27, 28, 29, 32, 33, 42 и 75, као и свих других чланова у закону о учитељ-

ским школама, уколико су противни овим изменама, стављају се ван снаге.

Ученичка удружења одобравају се по одредбама Закона о средњим школама.

III) Материјално издржавање грађанских школа, терет управних трошкова и послуге може се пренети по § 65. Закона о грађанским школама, почев од 1. априла 1932. године, на бановине и општине.

У § 44. додаје се нов став који гласи:

„За наставника грађанске школе може се поставити и лице које је положило дипломски испит на филозофском факултету универзитета.

Наставници грађанских школа који су дипломирали на философском факултету могу после двогодишње службе у грађанским школама полагати професорски испит.”

§ 25. — 1) Стални срески школски надзорници, као и вршиоци дужности тих звања, у колико се буду постављали из реда наставника грађанских или народних школа, примаће своје принадлежности из кредита који је предвиђен за исплату принадлежности тих наставника у глави основне наставе код дотичних банских управа. Специјални додатак по § 293. алинеје 2 Закона о чиновницима од 31. марта, 1931. године, примаће из кредита који је одређен за исплату специјалног додатка у глави Министарства просвете. У колико би се ти надзорници постављали из реда наставника средњих и учитељских школа, њихове ће принадлежности пасти на терет одговарајућих партија буџета средње наставе.

2) Изузетно од чл. 1. и 2. Уредбе Бр. 84.600 од 12. децембра, 1931. године, среским школским надзорницима ће се паушално исплаћивати путни трошкови и дневнице за два редовна прегледа школа по § 117. тач. 2. Закона о народним школама, а на основу одлуке П.Бр. 24377/1930 и 31884/1930.

Паушал износи за два годишња прегледа, према теренским приликама и броју школа и одељења по 8.000.—, 6.000.— или 4.000.— динара у границама буџетом одобрених кредита а по решењу Министра просвете. Овај се кредит не може повећавати.

§ 26. — Три државна средишна народна позоришта у Београду, Загребу и Љубљани, имају субвенцију државну за покриће у државном буџету предвиђених личних издатака и за осигурање зграда и инвентара, док сви остали издаци: хонорари, режијски трошкови и остали материјални издаци, падају на терет целокупног прихода тих позоришта, а по специјалним буџетима које одобрава Министар просвете у споразуму са Министром финансија.

Четири обласна народна позоришта са седиштем једно у Скопљу, једно у Сарајеву, једно у Новом Саду и Осијеку (заједничко) и једно у Марибору, издржавају се својим приходима и субвенцијом, а по буџету који одобрава Министар просвете.

Ово важи и за бановинска позоришта, с тим да њихов буџет прихода и расхода одобрава надлежни Бан.

Сва поменута позоришта ослобађају се плаћања таксе из Т.Бр. 99-а (1) Закона о таксама.

§ 27. — 1) Овлашћује се Министар просвете, да може увести наплаћивање улазница за музеје. Приходи од тих улазница служиће за покриће расхода музеја, по правилнику који ће донети Министар просвете у споразуму са Министром финансија.

2) За Централни пензиони фонд чланова позоришта наплаћује се на све улазнице и то:

а) за позоришта и уметничке концерте и приредбе и у опште за све улазнице у уметничким установама од сваког седишта по 0.50 дин. до 5.— динара.

б) на бесплатне улазнице у предњим установама до 3.— дин.

Овлашћује се Министар просвете да у споразуму са Министром финансија пропише правилник о начину наплате ових такса, предаји наплаћених сума управи Централног пензионог фонда, и о контроли над овим фондом.

§ 28. — Државна штампарија на Цетињу уступа се у власништво и управу Зетске бановине на Цетињу. Буџет ове штампарије за 1932-33 год. одобриће по предлогу Бана Министар финансија у споразуму са Министром просвете.

Сва задужења по текућем рачуну које Министарство финансија књижи на терет ове штампарије имају се расходовати на терет обртног капитала Главне државне благајне.

§ 29. — Овлашћује се Министар просвете да на рачун кредита предвиђених буџетом на личне расходе за стално особље може постављати контрактуалне службенике и дневничара,

ре, с тим, да се број и врста предвиђених звања, као и износ одговарајућих буџетских принадлежности и кредита овим постављењима не прекорачи.

§ 30. — Кредити на личне расходе Министарства просвете у глави XL Универзитета, партија 213—315 закључно, смањује се у висини 10%.

Овлашћује се Министар просвете да изузетно од одредаба Закона о универзитетима од 28. јуна, 1930. год. бројно стање наставног особља утврди према висини расположивих кредита, а по учињеном смањењу у претходном ставу, ради чега ће извршити потребна пензионисања или отпуштања.

Г. Министарство иностраних послова

§ 31. — Исплата принадлежности државних службеника, контрактуалних чиновника и дневничара при нашим заступништвима у иностранству, вршиће се по предлогу Министра иностраних послова од 25. јуна 1931. године Р.Бр. 9591 — сагласности Министра финансија од 21. јула 1931. г. Бр. 43356/1 и одобрењу Претседника Министарског савета од 13. септембра 1931. г. Бр. 3580 а по одбитку смањења по уредби о смањењу личног додатка на скупоћу од 19. септембра 1931. год. Бр. 66.300/1 и по Закону о смањењу принадлежности од 20. септембра 1931. год. с тим да се има употребити при обрачуну, изузимању и књижењу долара стални курс 56.40 динара за 1.— долар у место свакомесечног државног о-

брачунског курса. Приликом обрачуна принадлежности има се извршити заокружавање до 50 центи на нижи а преко 50 центи на виши наредни долар. Ово заокружавање примениће се и при обрачуну отправничког додатка.

Исплата по предњем ставу вршиће се с тим, да се може, на предлог Министра иностраних послова у сагласности са Министром Финансија а по одобрењу Министарског савета, висина укупних принадлежности у доларима из табеларног прегледа мењати и одређивати у границама кредита буџетом одобрених према приликама у појединим државама.

§ 32. — 1) Изузетно од става 3. у § 30 Закона о чиновницима од 31. марта, 1931. год. има важити:

а) државни службеници Министарства иностраних послова, који се премештају из Министарства у заступништва у иностранству, примаће принадлежности у динарима све до дана јављања односно пријема дужности у заступништву, а од тога дана у доларима по предњој одредби овога Закона.

б) државни службеници, који се премештају из заступништва у Министарство иностраних послова, примаће принадлежности у доларима из предње одредбе овог Закона до дана разрешења односно предаје дужности а од тога дана у динарима као и остали службеници Министарства.

Ово важи и при примени § 18. Закона о уређењу Министарства иностраних послова и дипломатских и консуларних заступништава Краљевине Југославије у иностранству.

в) државни службеници, који се премештају из заступништва у једној држави у заступништво у другој држави, примаће принадлежности државе из које се премештају до дана разрешења односно предаје дужности, ако је износ долара за ту државу из предње одредбе овог Закона раван или већи од износа долара за државу у коју се премешта. У противном, ако је износ долара из предње одредбе овог Закона већи за државу у коју се премештају, примаће принадлежности одређене за ту државу од дана јављања односно пријема дужности у месту премештаја.

2) Одредбе 1 става овог §-а имају аналогно важити и при примени: § 80. и 101. Закона о чиновницима од 31. марта 1931. год., § 28. став последњи и 43. Закона о уређењу Министарства иностраних послова и дипломатских и консуларних заступништава Краљевине Југославије у иностранству и § 21. Закона о продужењу важности одредаба досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама од 31. јула, 1929. године, кад се дипломатско-консуларни чиновник из Министарства или из кога другог заступништва одређује за отправника послова.

3) Изузетно од прве реченице у § 101. Закона о чиновницима, чиновници Министарства иностраних послова и дипломатско-консуларних заступништава у иностранству могу се по сагласности Претседника Министарског савета ставити на расположење и по потреби службе с тим да у том положају ови чиновници не могу дуже остати од три месеца.

§ 33. — 1) Кредит за ванредне трошкове, достојније заступање државних интереса и на поверљиве целима има се сматрати да је: у динарима 1,000.000.— а у швајцарским францима 1,088.160.—. Специјални поверљиви кредит има се сматрати да је: у дин. 10,300.000.— а у швајцарским францима 2,500.000.—

2) Кредити одобрени за материјалне расходе заступништва у иностранству имају се сматрати да су у швајцарским францима, а монета исплате и обрачунавање вршиће се по обрачунском курсу, који утврђује Министар финансија у споразуму са Министром иностраних послова, с обзиром на специјалне прилике у свакој појединој држави.

3) Помоћи и признања просветним и националним радницима, које су одобрене у буџету Министарства иностраних послова, одређиваће Министар иностраних послова у споразуму са Министром просвете по претходној сагласности Претседника Министарског савета.

Д. Министарство унутрашњих послова

§ 34. — Овлашћује се Министар унутрашњих послова:

1) да може у току буџетске године на терет кредита, предвиђених за чиновнике виших положајних група постављати чиновнике нижих положајних група и обратно у границама одобрених кредита.

2) да може према потреби вирманом повећавати све личне и материјалне расходе свог буџета из партије за увођење у живот Закона о унутрашњој управи, Закона о банској у-

прави и Закона о полицијским извршним службеницима.

Б. Министарство војске и морнарице

§ 35. — Овлашћује се Министар војске и морнарице:

1) да може предати Министру финансија све војсци непотребне војне зграде, земљишта и материјал на слободно располагање.

2) да све приходе од државних зграда и земљишта издатих под закуп официрима, подофицирима, чиновницима, службеницима, стручним радницима и занатлијама у војсци и морнарици, уноси у касу Министарства војске и морнарице, образујући фонд, који ће се употребљавати за подизање и оправке зграда за станове официра, подофицира, чиновника, службеника, стручних радника и занатлија у војсци и морнарици у местима где је то потребно.

3) да приходе од продатих расходованих аутомобила, аутомобилских делова и аутомобилске фурде као и приходе наплаћене од разних лица за упропашћене делове аутомобила, уноси у касу ремонтно-коморског фонда ради обнављања аутомобилског парка, сходно чл. 242. тач. 2. Закона о устројству војске и морнарице.

§ 36. — Министарство војске и морнарице дужно је, по захтеву Министарства финансија, Министарства шума и рудника, Министарства правде и Управе државних монопола, издати бесплатно из својих слагалишта за финансиј-

ску контролу, чуваре државних шума, чуваре судских притвореника, стражаре у казним заводима и чуваре монополских стоваришта и стоваришта непрерађених дувана исправно оружје, оружну спрему и муницију.

Министарство војске и морнарице сносиће без тражења накнаде, све издатке по санитарској, ветеринарској и артиљеријској грани за жандармерију и снабдевање је свима потребама из својих слагалишта по овим гранама,

§ 37. — Овлашћује се Министар финансија да стави на расположење Министру војске и морнарице:

1) Обртни капитал од 10.000.000.— дин., ради набавке и израде комплетних јахаћих прибора за резервне офицере и обавезнике јахаћих јединица.

Прибор би се продавао дотичноме по коштању, без икакве државне зараде.

Овај кредит Министар војске и морнарице може искористити по могућству два и три пута, с тим да се у току ове буџетске године има исти вратити, односно предати Главној државној благајници.

2) Позајмицу од 15.000.000.— динара за плаћање рада и набавку сировог материјала за израду продуката предвиђених за производњу у фабрикама завода „Обилићево”, с тим, да ову позајмицу има вратити Главној државној благајници крајем ове буџетске године.

§ 38. — Изузетно од чл. 71. Закона о државном рачуноводству може бити вирмани-

сања између свих партија одобрених за материјалне расходе буџета Министарства војске и морнарице. Вирмане одобрава Министар финансија на предлог Министра војске и морнарице.

Е. Министарство грађевина

§ 39. — Овлашћује се Министар грађевина:

а) да на рачун кредита предвиђених буџетом на личне расходе за стално особље може постављати контрактуалне службенике и дневничаре с тим, да се број и врста предвиђених звања, као и износ одговарајућих буџетских припадности и кредита овим постављенима не прекорачи.

б) да оне типске гвоздене конструкције (отвора 10—25 м.) добивене на рачун репарације из Немачке, које су по ранијим решењима додељене самоуправним телима и општинама, а које ове из ма којих узрока нису искористиле до одређеног рока, може, по одобрењу Министарског савета — уступити бесплатно банским и општинским управама за подизање мостова на њиховим путевима под условом да оне о своме трошку изврше доњи строј, пренос конструкције са слагалишта на градилиште, монтажу, бојење и коловоз.

Ж. Министарство саобраћаја

§ 40. — Овлашћује се Министар саобраћаја:

1) да на рачун кредита предвиђених буџетом на личне расходе за стално особље може постављати контрактуралне и дневничаре с тим, да се број и врста предвиђених звања, као и износ одговарајућих буџетских принадлежности и кредита овим постављењима не прекорачи.

2) да одобри Управи државних железница, да може у својим завршним рачунима за 1931/32, 1932/33, и 1933/34 годину показати расходе на ликвидацију обавеза према Министарству финансија, за набављени железнички материјал из Пољске за рачун потраживања Управе државних монопола а према решењу Министарског савета Г.Д.Бр. 94.106/28 од 30-I-1929. г., Г.Д.Бр. 106.230/29 од 3-I-1930, Г.Д.Бр. 28.164/30 од 7-IV-1930 год., П.М.С.Бр. 3019 од 12-VIII-1931. год., и П.М.С.Бр. 4318 од 31-X-1931. год., с тим, да се ови расходи имају показати у завршним рачунима посебно, као расходи по овом овлашћењу.

3) да из прихода Министарства саобраћаја по новим споразумима који буду закључени о извршењу постојећих уговора, плаћа субвенције паробродским предузећима за организацију и вршење редовног саобраћаја и превоза поште морем.

4) да, у колико партије буџета расхода за управу државних железница, које су одређене:

а) за израду тарифа и возних карата;

б) на име накнаде штете приватним лицима учињене им телесном повредом или смрћу при железничком саобраћају;

в) на име накнаде штете проузроковане паљевином на пружи, варницом из локомоти-

ве или пожаром, као и остале накнаде штете услед удеса или непогоде;

г) на име накнаде штете за мањке и повреде робе, задоцњења итд. при транспорту железницом;

д) по обрачуну трошкова заједничке службе у пограничним станицама према уговорима, како за текућу тако и за раније године;

ђ) по обрачуну најамнине за употребу страних кола и закупнине позајмљених кола по уговорима, како за раније тако и за текућу годину;

е) на име исплате оштете за тешко оштeћена страна кола по правилнику R. 1. V. § 7 и 16 и R. 1. C. § 41 и 58

не буду довољне, може на рачун прихода трошити суме потребне за њихову исплату.

5) да може у овој буџетској години вршити плаћања по Уредби К.Бр. 2764/27 од 14. маја, 1927. год.

6) да вишак остварених прихода од локомотивске вуче у Сипском каналу може употребити за радове на одржавању и побољшању локомотивске вуче, као и за отплату неизмирених обавеза из ранијих година, створених радовима на обнови и побољшању вуче.

7) да у сагласности са Министром финансија и по одобрењу Министарског савета пропише уредбу о организацији администрације и предузећа у ресору саобраћаја.

8) да одобри Поштанској штедионици, да може у току ове буџетске године набављати инвентарске предмете до износа од 2,000.000.— динара. Ови се набављени предмети књиже у билансу као актива и отписују 10% годишње.

9) да одобри Поштанској штедионици да у току ове буџетске године штампа бесплатно обрасце, огласе, правилнике и плаћа радну снагу за штампање плативих образаца, плаћа одгрев, осветлење и кирију и да одржава зграда до износа од динара 2,798.000.— на терет рачуна Губитка и Добитка Поштанске штедионице.

10) да у току ове буџетске године врши набавку потребног материјала за израду и штампање поштанских марака и осталих вредносница до износа од (6) шест милиона динара, на рачун остварених прихода од продаје поштанских марака и вредносница.

11) да може у овој буџетској години на рачун остварених прихода по поштанско-телеграфско-телефонској служби вршити исплате на име накнада за изгубљене и упропашћене поштанске пошиљке, у колико односна партија буџета расхода за поштанско-телеграфско-телефонску службу не буде довољна.

12) да у сагласности са Министром финансија донесе уредбу о премирању и потпори поморског бродарства.

3. Министарство пољопривреде

§ 41. — По разрезу надлежних средских начелстава по чл. 2. став 2 Правилника о приходима и расходима по струци аграрне реформе Бр. 10.145/25 од 7. марта, 1925. год. наплаћене водоплавне доприносе у 1932. год. од интересената аграрне реформе, који имају додељене површине на подручју оне водне задруге, која је члан Централног одбора водних

задруга у Новом Саду, исплаћиваће Пореске управе Централном одбору водних задруга у Новом Саду.

Наплату и надзор над наплатом водних доприноса као и свих осталих прихода аграрне реформе од интересената аграрне реформе, вршиће органи који врше наплату и надзор над наплатом порезе по „Уредби о осигурању, принудној наплати и ненаплативости порезе Бр. 148.000” издатој на основу овлашћења чл. 159. Закона о непосредним порезима.

Уплаћени водоплавни доприноси у државну касу по интересентима аграрне реформе, за додељена им земљишта на водоплавном подручју оних водних задруга које нису чланови Централног одбора водних задруга у Новом Саду, као и на подручју хидро-техничких одељака, имају Пореске управе исплаћивати непосредно овим Водним задругама и Хидро-техничким одељцима, као што се исплаћују водоплавни доприноси убрани од власника земљишта дотичног водоплавног подручја по Закону о водном праву (зак. чл. XXIII. 1885).

О исплаћеним сумама горњим установама, поднашаће Дунавска финансијска дирекција у Новом Саду тромесечно извештаје Министарству пољопривреде.

§ 42. — Овлашћује се Министар пољопривреде:

1) да може исплаћивати ветеринарима-бактериолозима у државним бактериолошким заводима специјалне додатке у износима које ће одобрити Министарски савет.

2) да може Савезима аграрних заједница (задруга) и њиховим задружним организацијама

одгодити и продужити рокове за отплату дуговања учињених по одредбама Закона о позајмицама без интереса, удружењима насељених добровољаца, земљорадника и других интересената аграрне реформе од 30 марта 1928. године и Закона о бескаматној позајмици у израђеној грађи добровољцима насељеницима и оптантима за подизање кућа од 18. септембра 1930. год.

3) да може својим решењем вршити поделу кредита одобреног на субвенције и помоћи, у колико та подела још није извршена буџетом до суме од 100.000.— динара.

4) да изузетно од прописа тач. 6. чл. 21. Закона о сузбијању и угушивању сточних зараза од 14. јуна 1928. године, и код одредбе тач. 2. истог члана поменутог закона, може правилником одобрити одступања.

§ 43. — 1) У тач. 4. § 58. Закона о банској управи, после тачке и запете додају се ове речи: „ако годишњи приход ветеринарског фонда не би достигао суму од 500.000.— динара, онда ће се поменутој ветеринарској заклади вратити стварно постигнути приход у дотичној години а по одбитку режијских трошкова.”

2) Рок за подношење пријава обрађивача и господара земље предвиђен у §§ 46. и 47. Закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе од 5. децембра, 1931. године, одлаже се до 5. јула 1932. године закључно.

Обрађивачи и господари земље у пријавама које подносе по §§ 48. и 49. поменутог закона имају односно описа величине и граница из тач. 6 § 48. и ст. 2. § 49. истог

закона навести само у коме се атару пријављено земљиште налази и назначити његову приближну површину, а уверење надлежног општинског суда о пореској класи земљишта, које се тражи по § 50. пом. закона, неће подносити пријављивачи, већ ће такво уверење општински судови прикључити уз пријаву по службеној дужности.

3) Дозвољава се закупцима земљишта Управе државне ергеле Врана да могу закупнину отплатити радом на чишћењу канала и осталих мелиорација на имању државне ергеле Врана. Ближе одредбе о овом прописаће Министар пољопривреде у споразуму са Министром финансија.

И. Министарство трговине и индустрије

§ 44. — Овлашћује се Министарски савет да на предлог Министра трговине и индустрије може на дан 1. јула 1932. године затворити извешан број трговачких академија, дворазредних трговачких школа, поморско-трговачких академија, женских стручних школа и поједина одељења при техничким средњим школама и спојити поједине мушке занатске (обртне) школе са средње-техничким школама.

§ 45. — Овлашћује се Министар трговине и индустрије:

1) да наставнике и остало особље свих школа које би се затвориле може задржати у државној служби, пензионисати или отпустити, према буџетској могућности и потребама службе.

2) да из кредита предвиђених буџетом на награде екстерним наставницима у ресору Министарства трговине и индустрије може исплаћивати хонораре од часа, само до висине буџетом одобрених кредита на ове награде.

3) да на рачун кредита предвиђених буџетом на личне расходе за стално особље код средњих техничких и мушких занатских школа може постављати стручно наставничко хонорарно особље, с тим да се број и врста предвиђених звања као и износ одговарајућих буџетских принадлежности и кредита овим постављењем не прекорачи.

4) да може приходе, који му припадају по одредбама § 26 закона о установљењу и уређењу државне класне лутрије за потпомагање народне привреде, употребити, сем за унапређење заната и мале кућне индустрије, такође и за циљеве унапређивања извоза и економске пропаганде у иностранству.

5) да у споразуму са Министром финансија може продужити крајњи рок од 10 година из чл. 117.ж. Закона о уређењу Државне хипотекарне банке а најдаље за 3 године до 1 априла 1935. год. Ово се продужење може везати за услове које ће одредити Министар трговине и индустрије.

Од дана ступања на снагу овог Закона, сва сретства поменута у чл. 5. тач. 1 и 2 и чл. 40 Закона о уређењу Државне хипотекарне банке, имају се предавати једино Државној хипотекарној банци и њеним филијалама. Државне и самоуправне органе који се огреше о ову одредбу поред редовне дисциплинске одговорности казниће Министар трговине и ин-

дустрије још новчаном казном до 10.000.— динара. Ово је решење извршно.

§ 46. — 1) Време, које је извршним одлукама признато за даље напредовање инспекторима, директорима и наставницима при превођењу у одговарајуће чиновничке групе по закону о платама, сталним месечним и осталим додацима и принадлежностима, унапређењу и пензијским принадлежностима наставника средњих стручних школа у ресору Министарства трговине и индустрије од 4. новембра 1929 године (Службене новине Бр. 261 — CV од 7. новембра, 1929. год.) рачуна им се у ефективном износу за наредну положајну групу и периодску повишицу и по закону о чиновницима од 31 марта 1931 године, с тим да то има важити и за протекло време до доношења овога закона.

2) Директори трговачких академија, поморско-трговачких академија, средњих техничких школа, женских стручних учитељских школа, распоређују се по § 346 закона о чиновницима од 31 марта 1931 године, као и директори потпуних средњих школа, од IV положајне групе 1 степена до III положајне групе 1 степена закључно.

3) Решење Министра трговине и индустрије II Бр. 17458 од 21 јуна 1930 године односно специјалног додатка за особље Југословенске слободне зоне у Солуну остаје и даље на снази, с тим да Министар трговине и индустрије у току буџетске 1932/33 године донесе у сагласности са Министром финансија правилник о истима.

4) Државне зграде и остале непокретности и покретности свих школа које би се затвориле стављају се на расположење Министру трговине и индустрије, који ће их по споразуму с Министром финансија употребити за државне потребе.

Ј. Министарство шума и рудника

§ 47. — Овлашћује се Министар финансија, да може одобрити Министру шума и рудника да из својих сретстава задржи највише 60,000.000.— дин. као позајмицу на име обртног капитала за сва државна рударска и шумско-индустријска предузећа, коју су дужна вратити на крају рачунске године.

§ 48. — Овлашћује се Министар шума и рудника:

1) да може сукцесивно из текућих шумских прихода за 1932/33. год. ставити на расположење дин. 5,000.000.— на име обртног капитала државном шумском предузећу Добрљин—Дрвар но с тим, да је предузеће дужно до краја ове буџетске године вратити ову суму каси Министарства шума и рудника.

2) да може поделити интересентима (општинама, земљишним заједницама, имовним општинама, јавним установама, приватним лицима) бесплатно саднице, произведене у државним расадницима код шумских управа, као и код политичких власти (срезова) и то у првом реду за пошумљавање крша и голети а у другом реду за подизање гајева око малог посе-

да земљорадника, школа, општина и градова. У ту сврху може интересентима поделити бесплатно семе произведено у државним семенарама (трушњачама).

3) да изузетно од § 51 Закона о шумама од 21-ХИ-1929 год. може у границама цена одобреног прелиминара вршити продаје у властитој режији израђених шумских производа за потребе војних установа и осталих државних и самоуправних надлештава, установа и државних индустријских предузећа без лицитације и без обзира на њихову вредност у појединој буџетској години и у поједином случају.

На овај начин извршене продаје не рачунају се у укупне вредности наведене у § 51 ст. 2 и 3 Закона о шумама.

4) да за текућу буџетску годину одложи извршење § 123 Закона о шумама за које време имају у свему важити прописи Правилника о прикупљању и руковању приноса за пошумљавање Број 855 од 11 јануара 1928 године са изменама и допунама Број 20.886/1928, 25.507/1929 и 17.525/1930.

5) да изда одбору за помоћ пострадалим од земљотреса у Вардарској бановини из државног Шумско-индустријског предузећа Добрљин—Дрвар а. д. потребну количину израђене грађе за обнову порушених кућа до вредности од 4,000.000.— динара и да се ово задужење отплати отписом задуженог пореза.

6) да целокупно особље код прометне управе државне шумске железнице Усора-Прибинић разврста по закону о државном саобраћајном особљу.

7) да донесе уредбу о припадностима у природи у сагласности са Финансијским одбо-

рима Народног претставништва у смислу тачке 3 § 53 закона о шумама којом ће бити измењена уредба Бр. 68000-1/31.

8) да може и после 1 априла, а до краја рачунске године, на терет редовних већ отворених и ангажованих буџетских кредита у смислу чл. 60 закона о државном рачуноводству изводити радове на пошумљавању гољети, старих сечишта и сечишта у редовном газдовању као и друге радове у режији. О роковима за налоге и исплате важе постојећи прописи.

9) да све званичнике: надлугаре, лугаре и чуваре шума, који су постављени или преведени за званичнике раније или по § 326 закона чиновницима од 31 марта 1931 године, а даном 1 априла 1932 године немају десет година ефективне државне службе, врати у групу служитеља-чувара шума, с тим да у будуће преводи у групу званичника само оне служитеље-чуваре шума, који су напунили десет година ефективне државне службе.

10) да може у споразуму са Министром финансија прописати Правилник, да се могу расходовати на терет материјалних расхода државних рударских предузећа:

а) стара потраживања, за која се утврди немогућност наплате судским путем, као и у случајевима, где правна или физичка лица од којих се шта потражује, више не постоје;

б) штете настале вишом силом (пожар, поплава, самоупала угља итд.) на материјалу, њамирицама и рударским продукцима;

в) мањци настали редовном манипулацијом (расип, кало, сасушење, испаривање итд.).

11) да по правилнику који буде прописао за плаћање свих државних регалних данака

(рударских пристојби) и доприноса братинској благајни, који су настали до 31 марта 1931 год. закључно, који се могу вршити у оброцима са законским каматама на тражење заинтересованих рударских повластичара и истражилаца, а по претходном одобрењу Министра шума и рудника и начину, који он буде правилником прописао.

Према повластичару или истражиоцу, коме је овако одобрење дато, неће се примењивати санкције предвиђене у § 38 финансијског закона за буџетску 1931/32 годину све док он буде у потпуности одговарао својој обавези У противном имају се све санкције одмах примењивати.

12) да по сагласности Министарског савета, а по указаној потреби допуни и измени правила братинске благајне за осигурање радника и особља на рударским предузећима у Краљевини Југославији од 1 децембра 1924 год. водећи рачуна о садањим привредним приликама, смањеном броју осигураних радника и повећаним издацима братинских благајни.

§ 49. — 1) Прописи §§ 50, 52 и 187 Закона о шумама од 29 децембра 1929 године не дерогирају Закон о заштити домаће дрварске индустрије од 15 марта 1929 године. Сва до сада по истоме Закону донета решења имају пуну законску важност.

2) Одобрава се правилник Министра шума и рудника Бр. 6730/31 о давању новчане помоћи сиромашним општинама за културне, хумане и опште народне сврхе као и решења до-

нета по овом правилнику са важношћу од 1 априла 1931 године.

§ 50. — Казне, које су утврђене рударским законом за ранију Краљевину Србију од 1866 г., законом о рудама за ранију Краљевину Црну Гору од 1911 г., општим рударским законом од 23 маја 1854 г., и рударским законом за Босну и Херцеговину од 14 маја 1881 г., као и изменама и допунама тих закона, односно прописима издатих на основу закона, повећавају се десетоструко односно двадесетоструко и то овако:

1) да се 1 динар по тексту закона изравња са 10.— дин.

2) да се 1 перпер по тексту закона изравња са 10.— дин.

3) да се 1 форинта по тексту закона изравња са 20.— дин.

4) да се једна круна по тексту закона изравња са 10.— дин.

К. Министарство социјалне политике и народној здравља

§ 51. — Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да у циљу прибирања потребних средстава за помагање незапослених радника кроз осам недеља годишње, подизање радничких азила и плаћање путних трошкова радника, који путују ради запослења, може разрезати на све послодавце (службодавце) и раднике (службопримце), који подлеже под одредбе закона о

осигурању радника од 14 маја 1922 год., недељни прирез највише до 3,6% од једнодневне обезбеђене наднице у смислу §-а 21 закона о осигурању радника од 14 маја 1922 године, односно 10% од 36%-ног приноса за осигурање у случају болести.

Овај прирез за Јавне берзе рада наплаћиваће се једновремено и на исти начин као и принос за осигурање радника у болести.

Распоред ових приноса извршиће се на начин предвиђен уредбом о организацији посредовања рада од 26 новембра 1927 године преко паритетски састављених самоуправних Јавних берзи рада и Средишне управе за посредовање рада, чији састав и надлежност ће прописати Министар социјалне политике и народног здравља уредбом у споразуму са Министром финансија и сагласности Министарског савета.

Ступањем на снагу овог закона престаје важити чл. 110 финансијског закона за 1922/23 годину.

2) да изузетно од прописа другог стага § 209 закона о осигурању радника може за спровођење осигурања за случај изнемоглости, старости и смрти одредити каснији рок, као и да рок за спровођење ове врсте осигурања може за поједине гране привреде посебно одредити с обзиром на економске прилике дотичне гране.

3) да може нарочитом уредбом регулисати питање издавања дозвола за стране раднике (намештенике) у Краљевини Југославији и њоме прописати специјалне таксе које ће се убирати од послодаваца при издавању дозвола за упослење страних радника (намештеника).

Такса ће се одређивати за успелење према важности струке страног радника (намештеника) за домаћу привреду, а уносиће се у „Фонд за непосредно помагање незапослених радника”.

4) да у споразуму са Министром финансија а с обзиром на чл. 86-а закона о државном рачуноводству, пропише правилник о условима и обрасцима за набавке болничког инвентара код свих државних и бановинских болница и социјално-здравствених установа. Овај ће правилник бити обавезан за све поменуте установе.

5) да за покриће болничких трошкова може прописати нарочити правилник, којим ће се регулисати наплаћивање болничких трошкова у државним и бановинским болницама од појединих институција код амбулантских и оделенских болесника, тако, да наплаћивање буде бар онолико, колико државу и бановину кошта употребљени материјал за поједину интервенцију с тим, да сиромашни буду изузети.

6) да може одобрити хигијенским установама да вишкове остварених прихода од предвиђених могу утрошити на асанације села, а болнице, лечилишта и остале установе за своје потребе.

7) да вишкове прихода Врњачке бање може трошити за потребе њеног уређења.

8) да из Санитетског фонда може утрошити 500.000.— динара за довршење новог Хируршко-гинеколошког павиљона Државне болнице у Скопљу.

9) да из партије за ануитет зајма који је одобрен решењем Претседника Министарског савета О.Бр. 3320/30 у суми од 1,500.000.—

динара специјалног буџета болнице за душевне болести у Стењевцу, може за потребе Уреда за контролу лекова биолошког порекла у Загребу утрошити 60.000.— динара, за потребе Лечилишта у Новом Марофу 240.000.— динара, Лечилишта у Шуметлици 200.000.— динара; Хигијенског завода у Загребу 300.000.— динара за асанацију села, и 700.000.— динара школи Народног здравља у Загребу за покриће својих расхода.

10) да може као дневничарке постављати дечије заштитне сестре завода за одојчад, школских поликлиника и дечијих диспанзера на терет вишкова прихода које остваре хигијенске установе.

§ 52. — 1) Укида се субвенција из § 136 закона о осигурању радника.

2) Укида се субвенција из § 37 закона о пензионом осигурању намештеника.

3) Одредбе закона о иселјавану од 30 децембра 1921 године важе и за иселјаване у европске земље.

4) Приходе добивене за лечење неинвалида у својим установама, инвалидски санаторијуми и отропедске болнице задржаће за покриће расхода учињених за исхрану и лечење истих неинвалида.

5) Образовање врховног суда радничког осигурања предвиђено у §§ 172 и 173 закона о осигурању радника, одлаже се с тим да компетенција предњег суда по поменутом закону пређе у надлежност и то: за територију раније Краљевине Србије из 1914 године Касационог суда у Београду, за територију Црне Горе —

Великог суда у Подгорици, за територију Војводине (са Сремом) Касационог суда у Новом Саду, за територију Хрватске, Славоније, Словеначке и Далмације — Стола Седморице у Загребу, за територију Босне и Херцеговине — Врховног суда за Босну и Херцеговину у Сарајеву.

б) Завод за радиум-терапију и завод за рентгенологију у Београду придају се као одељења Општој државној болници у Београду према закону о болницама и уредби о броју и врсти одељења у државним болницама донетој на основу § 15 закона о болницама. Њихови буџети улазе као саставни део буџета опште државне болнице у Београду.

Л. Министарство физичког васпитања народа

§ 53. — Помоћ Савезу сокола Краљевине Југославије за соколска друштва и сеоске соколске чете, за коју је одобрен кредит у буџету Министарства физичког васпитања народа, исплаћује се у месечним оброцима по наредбама Министра физичког васпитања народа.

Кад ступи на снагу овај закон, Управни одбор Савеза сокола Краљевине Југославије поднеће на одобрење Министру физичког васпитања народа предрачун расхода, који се имају вршити из ове помоћи.

Изузетно од закона о државном рачуноводству и закона о Главној контроли дефинитивну ликвидацију свију издатака из ове помоћи, врше свака три месеца два Министра и

два члана Главне контроле, које одреди Претседник Министарског савета.

Ближа упуства о извршењу ове одредбе прописале Министар физичког васпитања народа.

III Раздео — Остале одредбе

§ 54. — Кредит на пензионисања свих чиновника и осталих државних службеника грађанског реда свих струка одобрен у разделу пензије и инвалидске потпоре буџета државних расхода за ову годину употребљава се по одобрењу Министра финансија.

§ 55. — 1) На терет слободног кредита једног чиновника више групе може се постављати само један чиновник ниже групе с тим, да се не може прекорачити број ни укупна сума кредита по буџету одобрена.

2) У Централном пресбируу Претседништва Министарског савета могу се на терет одобрених кредита за чиновнике и службенике постављати дневничари с тим, да се број као и износ буџетских кредита овим постављењима не прекорачи.

3) Министри могу постављати и премештати службенике своје струке, у границама укупног броја и укупног кредита одобреног на личне расходе тих службеника по буџету, без обзира на њихово бројно стање и висину кредита одобрених истим буџетом у Министарству и појединим банским управама или финансијским дирекцијама и њиховим подручним установама или осталим установама.

§ 56. — Од дана ступања на снагу овог Закона престаје обавеза осигурања по закону о осигурању радника свих оних лица, која се узимају у служби државе као дневничари или хонорарни службеници.

За личне и породичне потпоре ових лица устанављува се „Потпорни фонд помоћног особља у служби државе”.

Месечни улог износи 5% од бруто месечне награде.

Овлашћује се Министар финансија, да Уредбом пропише састав и управљање овим фондом као и услове по којима се стиче и губи право на потпору.

§ 57. — 1) Лични пензионери државни и самоуправни не могу бити упослени код државе и државних предузећа. Ово се не односи на пензионисане професоре университета који као признати научници раде на универзитету у својству хонорарних професора, пензионисане професоре универзитета који као технички стручњаци раде на ревизији комасационих операта, стенографе у Народном претставништву, чиновнике Централног пресбиоро-а, као и на пензионере ратне инвалиде.

2) Личним пензионерима државним и самоуправним упосленим у служби бановина и општина или њихових предузећа припадају док им ова служба траје умањене пензијске припадљности, изузимајући породични додатак на скупоћу и то:

а) за једну четвртину онима чији месечни бруто доходак од овог запослења износи од 600—1499 динара;

б) за једну трећину онима чији месечни бруто доходак од овог запослења износи од 1500—2499 динара; и

в) за једну половину онима чији месечни бруто доходак од овог запослења износи од 2500—4499 динара.

3) Одредбе става другог овог параграфа важе и за оне државне пензионере којима је пензија одређена према припадљностима по законима донетим пре 1 јула 1923 ако њихове бруто месечне пензијске припадљности не рачунајући породични додатак на скупоћу, износе више од 3.000 динара. Ово важи и за пензионере ратне инвалиде, упослене како код државе тако и код самоуправе чије месечне пензијске припадљности не рачунајући породични додатак на скупоћу износе више од 3000.— динара.

4) пензионерима из става 2 овог параграфа као и пензионерима ратним инвалидима упосленим код државе или самоуправе, чији месечни бруто доходак износи више од 5.000.— динара, не припадају пензијске припадљности.

§ 58. — Време проведено на раду у служби државе у својству контрактуалног службеника после ступања на снагу овога закона не признаје се као време за пензију по § 116 закона о чиновницима од 31-III-1931 год. кад овакви ступе у државну службу.

Онима, који се на дан ступања на снагу овога закона затеку у овој служби време проведено у њој пре ступања на снагу овог закона признаје се за пензију као време из § 116 за-

кона о чиновницима од 31 марта 1931 године само под условом да прелаз у редовну државну службу буде непосредан и без икаквог прекида.

§ 59. — Члан 19 Закона о организацији и уређењу државног добра „Беле” у Барањи мења се и гласи: Државно добро „Тополовац” спаја се у једну целину са државним добром „Беле”, како у погледу управе тако и у погледу извршења њиховог буџета.

§ 60. — Овлашћује се Министар финансија да може основати стручне течајеве за финансијске концептуалне и пореске чиновнике. Трошкови за ове течајеве падају на терет фонда егсекутивних трошкова, а Министар финансија ће ближе одредбе прописати Правилником.

§ 61. — Овлашћује се Министарски савет, да на предлог Министра пољопривреде може дати у закуп или продати државне фабрике свиле. До тог времена расходе и приходе дирекције државног свиларства одобриће Министар финансија на предлог Министра пољопривреде у сагласности са Финансијским одборима Народног претставништва.

§ 62. — 1) Укида се став 7 § 14 закона о чиновницима од 31 марта 1931 године.

2) § 29 закона о чиновницима од 31 марта 1931 мења се и гласи:

а) државном службенику који има стан од државе или самоуправног тела одбија се вредност стана од укупних месечних припадљености. Како ће се утврдити вредност стана прописале уредбом Министарски савет по предлогу Министра финансија. Ово не важи за државне службенике који у иностранству имају стан у природи, као и за оне службенике, који по специјалним законима имају право на бесплатне станове од државе или самоуправних тела.

б) Да ли ће службеници појединих струка моћи што друго у природи примати од државе или самоуправних тела, и да ли ће и како ће се то одбијати од укупних месечних припадљености утврдиће уредбом Министарски савет по предлогу Министра финансија.

в) под државним службеницима по овом §-у имају се разумети и лица која се узимају на рад у служби државе по одредбама главе X.

г) док се не пропише уредба предвиђена у ставу 2. овог параграфа одбијаће се од укупних месечних припадљености вредност стана одређена по садашњим прописима.

3) § 80. закона о чиновницима од 31. марта 1931. мења се и гласи:

Државни службеник не може бити употребљен по службеном послу ван места свог службовања дуже од три месеца. Изузимају се случајеви у којима је то допуштено специјалним законима.

4) Првом ставу § 114. Закона о чиновницима, од 31. марта, 1931 године додаје се нова реченица која гласи:

Исто тако у овај рок рачуна се универзитетским доцентима и професорима време из

тач. 4. и 5. § 116., као и време које су службеници поменутих звања провели као страни држављани у контрактуалној и хонорарној наставничкој служби на домаћим универзитетима.

5) Укидају се последње реченице става 1 § 127. Закона о чиновницима од 31. марта, 1931, става 1. § 133. Закона о државном саобраћајном особљу, од 22. јуна 1931, става 1. члана 321. Закона о устројству војске и морнарице, од 30. септембра 1931. и става 1. члана 86. закона о граничној трупи од 5. новембра 1931. као и одредбе става 2. члана 334. Закона о устројству војске и морнарице од 30. септембра, 1931 и става 2. члана 113. Закона о жандармерији од 6 новембра 1931.

6) Одредба члана 144. Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда од 31. јула 1923. и члана 130 Закона о државном саобраћајном особљу од 28. октобра 1923. има се разумети тако, да право на породичну пензију имају само породице оних државних службеника који су брак склопили пре ступања у службу или за време активне службе, па према томе породице оних службеника који су брак склопили после пензионисања, а нису били доцније реактивирани, немају право на породичну пензију.

7) У § 157. Закона о чиновницима од 31. марта 1931. године место речи: „смањује се за 30%” ставља се: „смањује се за 50%.”

8) У ставу 2. § 252. Закона о чиновницима од 31. марта, 1931. године на крају место тачке долази запета, а додаје се: „изузетно од наређења § 49”.

9) У §-у 263. Закона о чиновницима од 31. марта, 1931. год. додаје се нов — седми став, који гласи:

(⁷) Ако службеник буде пензионисан пре истека рока од једне године из првог става, узеће се као основ за одређивање количине личне пензије његова плата и положајни додатак групе у којој је био у часу пензионисања. Породична пензија одредиће се по одредбама §-а 139 од припадљности по којима се улагачу одређује лична пензија с тим, да породица накнадно уплати улог од дана унапређења у вишу групу до дана смрти ако је службеник, од кога породица право доводи, умро као пензионер.

10) Последња реченица § 332. Закона о чиновницима од 31. марта, 1931. мења се и гласи: „а остају на снази §§ 21, 51 и 107.”

11) Одредба става 2. § 341. Закона о чиновницима од 31. марта 1931. год. има се разумети тако, да важи за све оне официре којима је као основ за пензију узет и специјални војни додаток.

12) У члану 231 закона о устројству војске и морнарице од 30 септембра 1931 додаје се нов — последњи став који гласи: „Одредба члана 284 важи и за личне и породичне додатке на скупоћу пензионисаних официра и војних чиновника”.

13) У члану 334 закона о устројству војске и морнарице од 30 септембра 1931 додаје се нов — последњи став који гласи: „Одредба члана 284 важи и за личне и породичне податке на скупоћу пензионисаних подофицира и музичара”.

14) У члану 86 закона о граничној трупи од 5 новембра 1931 додаје се нов — последњи став који гласи: „Одредба члана 58 важи и за личне и породичне додатке на скупоћу пензионисаних граничара”.

15) Ступањем на снагу закона о продужењу одредаба досадашњих финансијских закона и закона о буџетским дванаестинама од 10 августа 1929 године има се сматрати да је чл. 281 финансијског закона за 1922/23 престао важити.

16) Од дана ступања на снагу овога закона престају важити решења Министарског савета Ф. А. Бр. 4320 од 27 маја 1920 године и ДРБр. 121339 од 18 децембра 1924 године.

17) Породични додатак на скупоћу предвиђен у чл. 14 уредбе о додацима на скупоћу државних пензионера Бр. 75500/1 од 27 октобра 1931 утврђује се и исплаћује по одредбама које у том погледу важе за активне државне службенике.

18) Министарски савет, по предлогу Министра финансија, прописује Уредбом висину додатка на скупоћу и услове под којима се стиче и губи право на исти за оне провизионисане поштанске служитеље у Словеначкој, Далмацији, на отоку Крку и Каставштину и њихове удове и сирочад, којима се пензија издаје из државних сретстава сходно чл. 255 финансијског закона за 1928/29 годину.

19) Министарски савет, по предлогу Министра финансија, може уредбом мењати и допуњавати закон о смањењу припадности од 20 септембра 1931 са допуном од 29 октобра 1931. године.

20) Овлашћује се Министар финансија, да уредбом са законском снагом може изменити односно допунити одредбе закона о чиновницима од 31 марта 1931 и закона о организацији финансијске контроле које се односе на примања у службу, распоред звања чи-

новника и званичника, утврђење новчаних припадности, снабдевање оделом, женидбу званичника, употребу оружја и дисциплинских прописа за званичнике финансијске контроле.

21) Овлашћује се Министар финансија да изузетно од одредаба закона о чиновницима о престанку службе смањи садањи број службеника финансијске контроле на број, који је одобрен буџетом за 1932/33 годину.

22) Државни службеници који су свршили виши течај Више педагошке школе са дипломским испитом, а сада су наставници учитељских школа, када положи професорски испит преводе се на припадности професора учитељских школа и то: они са 7 година ефективне државне службе у VIII положајну групу; са 10 година у VII положајну групу; са 13 година у VI групу; са 16 година у V групу; са 21 годину у IV групу 2 степена и са 25 година ефективне службе у IV групу 1 степена. По извршеном превођењу, за даље њихово напредовање важе прописи закона о чиновницима од 1931 године.

Државни службеници који су свршили виши течај Више педагошке школе, са дипломским испитом, а сада су чиновнички приправници учитељских школа, преводе се од дана ступања на снагу овог закона у наставнике учитељских школа, са положајним групама које би имали да су остали у учитељској служби. Када положи професорски испит превешће се на припадности професора учитељских школа, сходно одредбама претходног става овог параграфа.

Секретар Више педагошке школе мора имати филозофски факултет, положени профе-

сорски испит и поставља се и напредује по групама као и ванредни професор Више педагошке школе из главе XIII § 346 закона о чиновницима од 31 марта 1931 године.

Секретар, затечен на том положају с тим квалификацијама и са најмање 18 година ефективне државне службе, преводи се у IV групу 1 степена, с тим да му те принадлежности припадају од дана ступања на снагу овог закона а докле само принадлежности професора средње школе.

23) Виши саветници и саветници Министарства финансија као и виши монополски саветници и саветници Управе државних монопола, који су на ова звања преведени са звања начелника одељења односно Директора Маркарнице могу се унапредити у III групу 2 степена односно 1 степена изузетно од §§ 49, 257 и 346 закона о чиновницима.

Садањи рачунски инспектори Министарства финансија, који су звање инспектора добили пре ступања на снагу уредбе о одређивању ранга и разврставању звања финансијске струке од 27 октобра 1928 године, а који су се затекли у активној државној служби на дан ступања на снагу овога закона добијају изузетно од § 45 закона о чиновницима за више секретаре Министарства и за даље напредовање на њих се примењује одредба § 257 став 1 закона о чиновницима од 31 марта 1931 године.

Ранији потшефови Министарства финансија, који су то звање добили пре ступања на снагу закона о чиновницима од 31 јула 1923 год. а који се ступањем на снагу овог закона буду затекли у активној државној слу-

чиновницима звање секретара Министарства VI жби добијају изузетно од §§ 45 и 49 закона о положајне групе и за даље напредовање на њих се примењује одредба § 257 став 1 закона о чиновницима од 31 марта 1931 године.

24) Чиновници распоређени по струкама по § 45 тач. 2 чиновничког закона од 31 марта 1931 год., са факултетском или вишом стручном спремом, после 15 година државне службе преводе се у VI положајну групу звања која су распоређена по струкама по § 45 тач. 3 чиновничког закона, а у вези § 257 тач. 1 чиновничког закона.

25) Време, које је државним службеницима признато указима или извршним одлукама за даље напредовање по законима који су важили до ступања на снагу закона о чиновницима од 31 марта 1931 године, рачуна им се на исти начин и по овоме закону.

§ 63 — 1) Закон о организацији финансијске управе од 7 децембра 1929 године мења се и допуњује и то у:

§ 3 после речи: „Одељење државних дугова и држ. кредита (VI)” уметнути речи: „Буџетско одељење (VII)”;

речи: „и буџета” код: „Одељења државног рачуноводства” бри-сати.

§ 4 у другом реду става 1 брисати речи: „и буџета”.

§ 6 тачку 10 под I Опште одељење бри-сати, а после тач. 4 под VI уметнути: „VII Буџетско одељење: 1. послови око израде државног буџета; 2. послови самоуправних буџета и финансија; 3 статистички послови др-

жавног и самоуправних буџета и финансија.” Тачка 1 под II Одељење државног рачуноводства брише се тако, да тачка 2 постаје тачка 1 а тачка 3 постаје тачка 2. Код Одељења државног рачуноводства брисати речи: „и буџета”.

Овлашћује се Министар финансија да у духу ових измена и допуна може изменити правилник о пословном реду у Министарству финансија.

2) § 41 закона о организацији финансијске управе од 7 децембра 1929 године престаје важити.

§ 64 — Устаницима херцеговачким и бокешким и њиховим породицама, којима је бивша Црногорска Влада одредила доживотне помоћи, исплаћиваће се и надаље државна помоћ са додацима на скупоћу под условима који важе за државне пензионере.

§ 65 — 1) За прековремене часове рада, у колико се по потреби службе морају завести, неће се исплаћивати никаква награда изузев награда за прековремени рад особља које ради на изradi државног буџета и завршних рачуна. Ово не важи за случајеве, где су право и висина награде регулисани законом.

2) Државни стручни испити и виши државни стручни испити где постоје бесплатни су.

3) Шефовима и рачуноиспитачима месних контрола не може се исплаћивати никаква награда за рад код надлештава код којих су постављени.

§ 66 — 1) Официрима, члановима задруга за подизање станова, може се за потраживање тих задруга допустити забрана до 50% активних и пензијских припадљености, осим породичних додатака на скупоћу, по њиховом пристанку под условом, да се забрана може ставити тек кад им буду предате куће и издате тапије, односно извршени уписи њихова права својине у земљишним књигама. Таква забрана може се допустити само за амортизациона потраживања која не трају дуже од 20 година.

2) У смислу §§ 1 и 24 закона о задругама државних службеника од 3 новембра 1931 неће се враћати суме које су у времену од 1 јула 1928 до 1 децембра 1931 наплаћене по чл. 70 тач. 4 уредбе о набављачким задругама државних службеника и Савезу набављачких задруга држ. службеника од 5 децембра 1920 са изменама и допунама од 12 маја 1928. Од овога се изузимају суме, повраћај којих је до ступања на снагу овог закона досуђен пресудом Државног савета.

3) Помоћи које се исплаћују из државне касе на основи Закона о помоћи од 16 фебруара 1929 године проглашеног у „Службеним новинама” Бр. 42 (Под 93) од 20 фебруара 1929 године не могу се узети у извршење (под оврху) ни за какво потраживање. Ова се одредба односи и на она извршења, која су дозвољена до дана ступања на снагу овога Закона, али тражилац извршења (оврховодитељ) није дужан да врати оне износе, које је већ примио пре ступања на снагу овог Закона на основу дозвољеног извршења.

Ова одредба важи за све време за које се предње помоћи исплаћују из државне касе.

Помоћи из напред поменутих закона у случају смрти мајке износе за свако дете по 1600.— динара месечно.

4) Издаци који се чине по решењима ДРБр. 6027 од 21 јануара 1928 године и Пов. Бр. 64 од 5 фебруара 1930 године расходоваће се по овој законској одредби.

§ 67 — У ставу 3 члану 6 Уредбе о накнади путних и сеобних трошкова државних службеника грађанског реда Бр. 84600/1 од 12 децембра 1931 додаје се нова — последња реченица која гласи: Техничком особљу које врши техничке теренске радове на катастарским премерима може Министар финансија у место дневнице одредити правилником нарочите додатке за теренски рад.

§ 68 — Сенаторима и народним посланицима бившим државним чиновницима, ако буду поново ступили у државну службу, рачуна се за пензију време које су провели као сенатори или народни посланици.

§ 69 — Примања у готову на име репарација од Немачке, на која наша држава има право по одредбама Хашких споразума од 20 јануара 1930 год., употребиће се на олакшање буџета државних расхода у одговарајућем износу издатака који су последица рата.

§ 70 — Овлашћује се Министар финансија, да на предлог Министра војске и морнарице,

може одобравати за материјалне расходе веће кредите од буџетом одобрених, до укупне суме од динара 400,000,000.— Ови накнадни кредити моћи ће се одобравати само у колико буду постигнути вишкови прихода преко износа буџетом предвиђених.

§ 71 — 1) Престају важити све законске одредбе, по којима је било допуштено одобравање у погледу вредности лицитација и погодаба за набавке, израде, продаје и др. изузетно од начина предвиђеног у чл. 95 г закона о државном рачуноводству.

2) Важност одредбе § 200 закона о радњама одлаже се за годину дана.

3) Ставља се ван снаге царска уредба од 9 августа 1915 године Лист. Држ. Зак. Бр. 234.

§ 72. — Дозвољава се експропријација приватне својине, односно установљавање службености на терет приватне својине, на непокретностима у циљу намештања и одржавања водова за спровођење електричне струје на корист државних, бановинских, општинских, као и других предузећа опште користи.

Потреба, обим и услов експропријације, односно службености, нарочито одређивање накнада сопственику одузетог или оптерећеног добра цениће се по начелима и по поступку, који је прописан за друге случајеве експропријације приватне својине у оном делу државе, где се експроприсано добро налази.

§ 73. — 1) Неће се наплаћивати закупнине за оне државне зграде које су употребљене за надлештва банских управа. Исто тако неће се плаћати закупнине за оне бановинске зграде које су употребљене за државна надлештва и установе.

2) У местима где су грађанске и народне школе смештене у државне а не у општинске зграде, школске општине биће дужне да оправке и одржавање тих зграда врше из својих сретстава, ако држави не плаћају никакву закупнину.

§ 74. — Одлаже се до 31 марта 1933 године извршење:

1) § 43, § 46 и § 47 закона о унапређењу пољопривреде од 6 септембра 1929 године у колико се ове одредбе тичу општинских зграда.

2) Примена § 4 тач. 1, 2 и 3 и § 5 — у колико се односи на исте тачке §-а 4 закона о здравственим општинама вршиће се на начин прописан законом о здравственим општинама само у оним по Бану одређеним здравственим општинама које се, у крајевима где тих здравствених општина није до сада било, изјаве спремне и буду способне да преузму законом установљену здравствену службу.

3) § 12 закона о здравственим општинама.

4) § 31 закона о болницама.

§ 75. — Примају се на знање и одобравају:

1) Решења Претседника Министарског савета Пов.Бр. 396/II од 11 јуна 1931 г., Пов.Бр. Бр. 78163/II од 6 јула 1931 г., Бр. 71349/II од јула 1931 г., Бр. 74396/II од 6 јула 1931 г., Бр. 78163/II од 6 јула 1931 г., Бр. 71349/II од 7 јула 1931 г., Пов.Бр. 467/II од 13 јула 1931 г., Бр. 81598/II од 15 јула 1931 г., Бр. 62749/II од 16 јула 1931 г., Бр. 85187/II од 25 јула 1931 г., Бр. 83493/II од 29 јула 1931 г., Бр. 90200/II од 7 августа 1931 г., Бр. 100007/II од 4 септембра 1931 г., Бр. 94973/II од 24 августа 1931 г., Бр. 101502/II од 14 септембра 1931 г., Бр. 108400/II од 28 септембра 1931 г., Пов.Бр. 632/II од 29 септембра 1931 г., Бр. 110714/II од 3 октобра 1931 г., Пов.Бр. 837/II од 13 новембра 1931 г., Бр. 129479/II од 20 новембра 1931 г., Бр. 130731/II од 23 новембра 1931 г., Бр. 132090/II од 25 новембра, 1931. г., Бр. 129980/II од 27 новембра 1931 г., Бр. 127335/II од 2 децембра 1931 г., Бр. 134298/II од 3 децембра 1931 г., Бр. 136980/II од 8 децембра 1931 г., Бр. 123117/II од 10 децембра 1931 г., Бр. 137970/II од 10 децембра 1931 г., Бр. 138055/II од 16 децембра 1931 г., Бр. 140182/II од 18 децембра 1931 г., Бр. 140865/II од 21 децембра 1931 г., Пов.Бр. 1020/II од 24 децембра 1931 г., Бр. 141694/II од 30 децембра 1931 г., Бр. 22683/II од 27. фебруара, 1931. г., Бр. 31841/II од 18. марта, 1931. г., Бр. 85069/II од 3 децембра 1931 г., Бр. 34266/VI и 44419/VI од 27 октобра 1931 г., Стр.Пов.Бр. 57/VI од 14 децембра 1931 г., Бр. 55406/VI од 18 децембра 1931 г., Бр. 23391/I од 31 марта 1931 г., (Управа државних монопола), Стр.Пов.Бр. 12 од 22 јуна

народног здравља); Ст.Бр. 50648 од 2 новембра 1931 г., Ст.Бр. 19097 од 24 октобра 1931 г., (Министарства социјалне политике и 1931 г., Пов.Бр. 1270 од 7 децембра 1931 г., Ст.Бр. 60589 од 10 децембра 1931 г., Ст.Бр. 38338 од 11 августа 1931 г., (Министарства трговине и индустрије) I Бр. 35946/IV од 21 новембра 1930 г., (Министарства саобраћаја) Г.Д.Бр. 78546 од 10 октобра 1930 г., Г.Д.Бр. 80905 од 22 октобра 1931 г., (Министарства шума и рудника) С.Р.Бр. 18964 од 4 септембра 1931 г., Бр. 23966 од 8 септембра 1931 г. Решења Министарског Савета Бр. 5955 од 3 јула 1928 г., Бр. 4222/II од 15 јануара 1932 г., Бр. 6388/II од 22 јануара 1932 г., Стр.Пов. Бр. 145/II од 2 фебруара 1932 г., Бр. 14656/II од 9 фебруара 1932 г., Бр. 16133/II од 12 фебруара 1932 г., Бр. 16134/II од 12 фебруара 1932 г., Бр. 16626/II од 13 фебруара 1932 г., Бр. 18017/II од 17 фебруара 1932 г., Стр. Пов.Бр. 223 од 13 фебруара 1932 г., Бр.Пов. 282/II од 23 фебруара 1932 г., Бр. 14609/III од 18 фебруара 1932 г., Бр. 12773/II од 5 фебруара 1932 г., Бр. 22011/II од 27 фебруара 1932 г., Бр. 19993/II од 2 марта 1932 г., (Министарства пољопривреде) Пов.Бр. 5757/VIa од 16 фебруара 1932 г., Бр. 5920/VIa од 16 фебруара 1932 г., Бр. 7308/VIa од 16 фебруара 1932 г., Бр. 6173/VIa од 16 фебруара 1932 г., Бр. 2413/VIa од 16 фебруара 1932 г., Решења Министра финансија Бр. 46748/I од 22 октобра 1931 г., Бр. 1400/VI од 16 јануара 1932 г., Бр. 16156/II од 12 фебруара 1932 г., Бр. 145373/II од 31 децембра 1931., решење Министра правде Бр. 108401 од 4 децембра 1931 г., решење Министра просвете Пов.С.Н.Бр. 275 од 14 маја

1930 г., решење Министарства социјалне политике и народног здравља С.Бр. 1330 од 26 јануара 1932 г.

Исплате по предњим решењима имају се вршити на терет остварених вишкова прихода и постигнутих уштеда и показати у завршном рачуну за дотични буџетски период.

2) Укази: Министра унутрашњих послова III Бр. 67247 од 5 децембра 1931 год. и Министра финансија К.Пов.Бр. 9 од 2 јануара 1932 године.

§ 76. — Све одредбе досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама, којима су постојећи закони били измењени, укинати или допуњавани као и све уредбе, правилници и други прописи и решења који су већ донети на основу овлашћења предвиђених у поменутих законима, важиће и даље,

§ 77. — Овај Закон ступа на снагу кад га Краљ потпише и кад се обнародује у „Службеним новинама”, у колико у појединим §-ма није друкчије наређено. Кредити одобрени овим Законом важиће, изузетно од одредбе чл. 2 Закона о државном рачуноводству, од 1 априла 1932 год. до 1 априла 1933 године.

Препоручујемо Нашем Министру правде, да овај Закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о извршењу његовом старају; властима пак заповедамо да по њему поступају а свима и свакоме да му се покоравају.

Службене новине Бр. 70. — XXIX од 26. марта, 1932. год.

ПРЕГЛЕД БУЏЕТА ОПШТИХ ДРЖАВНИХ РАСХОДА И
СХОДНО § 2 ФИНАНСИЈСКОГ

Раздео	РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1932/33 годину	
		Динара	п.
	I) Општи државни расходи		
	Државна администрација (управа)		
	А. РАСХОДИ:		
I	Врховна Државна управа	149,284.333	—
II	Пензије и инвалидске потпоре .	873,158.735	—
III	Државни дугови	1.558,711.039	—
IV	Министарство правде	389,825.433	—
V	„ просвете	815,228.649	—
VI	„ иностраних послова .	137,731.442	—
VII	„ унутрашњих послова	569,603.787	—
VIII	„ финансија	318,057.666	—
IX	„ војске и морнарице .	2.132,293.863	—
X	„ грађевина	197,741.493	—
XI	„ саобраћаја	125,720.649	—
XII	„ пољопривреде	54,936.636	—
XIII	„ трговине и индустрије	50,743.145	—
XIV	„ за соц полит. и нар. здрав.	160,354.418	—
XV	„ физичког васпитања народа	11,729.377	—
XVI	Буџетски резервни кредити . . .	30,000.000	—
	Укупно расходи (администрација)	7.575,120.665	—

Расходи: седам милијарди пет стотина седамдесет пет милиона сто двадесет хиљада шест стотина шездесет пет динара.

ПРИХОДА ЗА 1932/33 ГОДИНУ, КОЈИ СЕ ОБЈАВЉУЈЕ
ЗАКОНА ЗА 1932/33 ГОДИНУ

Раздео	ПРИХОДИ	Усвојена процена за 1932/33 годину	
		Динара	п.
	I) Општи државни приходи		
	Државна администрација (управа)		
	Б. ПРИХОДИ:		
I	Непосредни порези	1.663,000.000	—
II	Посредни порези	3.185,000.000	—
III	Монополи (вишак прихода) . . .	1.811,044.713	—
IV	Државна привреда (вишкови прих.)	752,954.962	—
V	Разни приходи	163,120.990	—
	Укупно приходи	7.575,120.665	—

Приходи: седам милијарди пет стотина седамдесет пет милиона сто двадесет хиљада шест стотина шездесет пет динара.

ПРЕГЛЕД БУЏЕТА РАСХОДА И ПРИХОДА ДРЖАВНИХ
ГОДИНУ, КОЈИ СЕ ОБЈАВЉУЈЕ СХОДНО § 2

Раздео	РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1932/33 годину	
		Динара	п.
	II) Државна привредна предузећа и установе		
	А. РАСХОДИ		
V	По струци Мин. просвете	24,915.851	—
V, II	" " " финансија . . .	634,843.977	—
XI	" " " саобраћаја . .	2.612,465.112	—
XII	" " " пољопривреде .	56,998.473	—
XIII	" " " трг. и индустрије	16,254.652	—
XIV	" " " шума и рудника	342,934.521	—
XV	" " " социјалне политике и народног здравља .	59,666.749	—
	Укупно расходи	3.748,079.335	—

Расходи: три милиарде седам стотина четрдесет осам милиона седамдесет девет хиљада три стотине тридесет пет динара.

Гр. бр.
34520